

Аннотация

Тезисы посвященные проблеме применения музыкального воздействия на личность. При нарушении соматических и психических процессов в организме нарушаются характерные черты индивидуального, природного ритма личности, прежде проявляются в нарушении стабильности темпа, динамики и выразительности ритма. Рассматривается вопрос применения частотной музыкально-ритмической пульсации с целью стабилизации.

Annotation

Abstracts are devoted to the problem of applying musical influence on personality. Violation of somatic and mental processes in the body violates the characteristics of individual natural rhythm personality, primarily found in violation of the stability of tempo, dynamics and expression of rhythm. The question of application of frequency musical and rhythmic pulsations to stabilize.

УДК 373.3.016:811.161.2:37.015.311

Чабайовська М. І.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Освітня галузь "Мова і літератури" складається з мовного і літературного компонентів.

Мета освітньої галузі – розвиток молодшого школяра як мовної особистості, формування його комунікативної і читацької компетентностей. Мовний компонент реалізується через навчальний предмет українська мова, літературний – через предмет читання [3, 3].

Студенти-практиканти мають усвідомити, що мова для вчителя початкових класів – це основне знаряддя професійної діяльності. Вони повинні успішно здійснювати навчально-виховний процес, розвивати інтелектуальні та творчі здібності учнів, виховувати в них почуття любові до української (державної) мови, бажання її вивчати та спілкуватися нею.

Це повинно визначати мету, завдання, зміст і методику проведення навчальних занять з української мови у школі.

"Кожний учитель початкових класів – насамперед словесник, – писав В. О. Сухомлинський. – Викладання мови є найскладнішою і найважчою справою в порівнянні з викладанням інших предметів. Адже це не лише передача знань, практичних умінь і навичок. Це передусім виховання розуму" [11, с. 201-202].

Мета статті: визначити цілі педагогічної практики та основний зміст роботи студентів-практикантів у школі, а також дати методичні рекомендації щодо проведення уроків української мови та літературного читання у 1-4 класах.

Педагогічна практика – важлива складовча частина навчально-виховного процесу підготовки бакалавра спеціальності 6.010101 Початкова освіта.

Головна мета педагогічної практики – удосконалення умінь і навичок творчо застосовувати на уроках української мови та літературного читання в початковій школі набуті знання з курсів: "Методика навчання української мови в початковій школі", "Методика літературного читання у початкових класах", "Каліграфія з методикою навчання у початкових класах".

Основний зміст роботи студента-практиканта

Різні аспекти змісту освіти та організації педагогічної практики знайшли відображення у працях вітчизняних та зарубіжних учених: філософів, педагогів, методистів – В. П. Андрущенко; Ю. К. Бабанського, В. І. Бондаря, З. М. Онишкова, О. Я. Савченко, І. М. Шапошнікової; О. М. Біляєва, М. С. Вашуленка, А. П. Кانیщенко, О. Ю. Прищепи та ін.

Роботу студента під час проходження педагогічної практики доцільно здійснювати за такими напрямками: "Навчальна робота", "Методична робота", "Виховна робота", "Науково-дослідна робота" [6, с. 13].

I. Навчальна робота

1. Відвідування уроків української мови та літературного читання у своєму та інших класах, участь в їх обговоренні. Студентам звернути увагу на те, як на цих уроках виконуються вимоги до усного і писемного мовлення молодших школярів; які типи помилок вони допускають у своєму мовленні; як учні ведуть зошити з української мови (оформлення, дотримання правил каліграфії, виправлення помилок, охайність); як організовано контроль з боку вчителя за якістю виконуваних учнями класних та домашніх робіт (систематичність перевірки, способи виправлення помилок, критерії оцінювання, робота над усуненням та запобіганням помилок). 2. Підготовка до пробних та залікових уроків з української мови та літературного читання, їх проведення та обговорення. 3. Підготовка до позакласних заходів з української мови та літературного читання, їх проведення та обговорення. 4. Відвідування позакласних

заходів з української мови та літературного читання в інших класах, їх обговорення. 5. Ознайомлення з календарним плануванням уроків української мови та літературного читання у прикріпленому класі. 6. Індивідуальна навчальна робота з учнями на уроках української мови та літературного читання. 7. Робота з самопідготовки в групі продовженого дня, в тому числі з української мови та літературного читання. 8. Складання графіка залікових уроків української мови та літературного читання. 9. Участь у настановчій та підсумковій конференціях з педагогічної практики.

II. Методична робота

1. Обговорення відвіданих в однокурсників та вчителів школи уроків української мови і літературного читання та заходів з організації позакласної навчально-пізнавальної діяльності. 2. Консультація у вчителя та методистів, керівників школи з організаційних та методичних питань щодо проведення уроків української мови і літературного читання. 3. Виготовлення наочних посібників та дидактичного матеріалу з української мови і літературного читання. 4. Вивчення передового педагогічного досвіду вчителів з проблем викладання української мови і літературного читання (впровадження в практику роботи вчителів досвіду кращих учителів школи, району, області, України). 5. Ознайомлення з методичним кабінетом школи. 6. Опрацювання методичної літератури за власним планом. 7. Ознайомлення з роботою методичного об'єднання вчителів початкових класів, педагогічної ради, інших форм методичної роботи, їх відвідування (з'ясувати питання про дотримання загального мовного режиму в школі, створення належного мовленнєвого середовища, оформлення з цією метою відповідних стендів; як працюють учителі над підвищенням свого фахового рівня з методики навчання української мови й літературного читання, яку літературу обговорюють на засіданнях методичних об'єднань тощо).

III. Виховна робота

1. Підготовка, проведення та обговорення позакласних виховних заходів, у тому числі з української мови та літературного читання. 2. Виховна робота з учнями на перервах та в групі продовженого дня. 3. Форми роботи з батьками учнів. 4. Виступ на батьківських зборах. 5. Індивідуальна робота з учнями.

IV. Науково-дослідна робота

1. Робота над темою курсової роботи. 2. Використання досвіду вчителів з проблем навчання української мови та літературного читання у написанні курсової та інших творчих робіт за підсумками практики. 3. Ознайомлення з літературою з питань організації наукового дослідження.

Перші дні перебування на педагогічній практиці студент спостерігає за проведенням учителем класу уроків навчання грамоти, української мови і літературного читання, аналізує їх і робить відповідні записи у щоденнику.

На основному етапі педагогічної практики він проводить усі уроки навчання грамоти, української мови та читання (залежно від визначеного йому класу). Пробні й залікові (контрольні) уроки оцінює вчитель або методист.

Така організація роботи студентів-практикантів під час проходження ними педагогічної практики сприятиме якісній підготовці їх до професійної діяльності.

Використана література:

1. Біляєв О. М. Лінгводидактичні основи сучасного уроку української мови в середній школі : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 / О. М. Біляєв. – К., 1985. – 48 с.
2. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посібник / М. С. Вашуленко. – К. : Освіта, 2006. – 268 с.
3. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7. – С. 1-12.
4. Канищенко А. П., Чабайовська М. І. Методика роботи над словом / А. П. Канищенко, М. І. Чабайовська. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. – 168 с.
5. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за наук. ред. М. С. Вашуленка. – К. : Літера ЛТД, 2010. – 364 с.
6. Методичні рекомендації з педагогічної практики (для студентів відділення підготовки вчителів початкових класів) / С. М. Корнієнко, В. О. Вихрущ, Я. П. Кодлюк, З. М. Онишків. – 3-е вид. – Тернопіль, 2009. – 28 с.
7. Педагогічна практика у початкових класах : навчально-методичний посібник / відпов. редактор Н. М. Ляшова ; упорядник В. К. Сарієнко. – Слов'янськ, 2008. – 107 с.
8. Пономарьова К. Реалізація компетентнісного підходу в навчанні молодших школярів української мови / К. Пономарьова // Поч. школа. – 2010. – № 12. – С. 49-52.
9. Прищепя О. Ю. Навчання письма в 1 кл. : посібник для вчителя / О. Ю. Прищепя. – К. : Видавничий дім "Освіта", 2012. – 192 с.
10. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах : посіб. для вчителя / О. Я. Савченко. – К. : Освіта, 2007. – 334 с.
11. Сухомлинський В. О. Слово рідної мови / В. О. Сухомлинський // Укр. мова і літ. в шк. – 1989. – № 1.
12. Українська мова з методикою навчання в початкових класах. Інтегрований курс / за ред. А. П. Канищенко, Г. О. Ткачук. – К. : Промінь, 2003. – 232 с.
13. Чабайовська М. І. Єдині зразки каліграфічного письма букв українського алфавіту та цифр : навч. посібник / М. І. Чабайовська. – Тернопіль : Мальва – ОСО, 2009. – 116 с.

Анотація

В статті раскрыто значення українського мови в професійній діяльності учителя початкових класів, определено основное содержание работы студента-практиканта, дано методические рекомендации к проведению уроков украинского языка и литературного чтения в 1-4 классах.

Annotation

In the article the meaning of the Ukrainian language in the professional activities of a primary school teacher, the basic content of the student-trainee is given guidelines to teach Ukrainian language and reading in literaturnogo 1-4 KLAS.

УДК 130.123.4 – 057.875: [159.9+615].

Шиловцева Г. Г.

ДУХОВНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА – ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Звернення до проблеми духовності особистості, зокрема, до духовності особистості психолога, є життєво та професійно необхідним.

В основі методологічної бази нашого дослідження лежить православно – орієнтований підхід до розуміння духовності, згідно з яким духовність – це специфічно людська форма психіки, пов'язана з відкриттям вищого сенсу особистісного буття, це вищий рівень самосвідомості особистості, її емоційно-диференційованого ставлення до явищ оточуючого світу.

Духовність є необхідною умовою індивідуального світопізнання і світовідношення у складному поєднанні з механізмом саморефлексії, тобто ставлення людини до самої себе, а також у не менш складному процесі взаємин з іншими особами та різним ставленням до них.

Саме в духовності як особливій здатності саморефлексуючого суб'єкта, що пізнає світ, проявляються повною мірою панування і свобода людського духу як мірила довіри чи недовіри до сукупного людського досвіду. Особистісно-відцентрований, самостійний, критично-осмислений, особистісно-знаковий, свідомо-чуттєвий характер переживання і ставлення особи до світу, до інших і до самої себе зумовлює формування духовності як виключно інтимної людської якості. І в цьому полягає її істотна відмінність від соціальності, яка силою об'єктивності соціальних умов все-таки створює певні обмеження для творчого опанування реальності особою.

Духовність – це вищий рівень самосвідомості людини та емоційно диференційованого ставлення до явищ оточуючого життя. Духовність включає в себе схильність до пошуків вищого сенсу життя, спрямованість інтересів на інші крім прагматичної необхідності сфери пізнання, спостережливність та терпимість у стосунках з людьми, доброту, що іде від серця та співчутливість. Духовність – поняття, яке імпліцитно вміщує в собі небайдужість до оточуючих. В наш складаний час робота психолога-практика несе на собі відбиток “душеспасіння”, тому йому повинні бути притаманні ці якості. Він повинен культивувати в собі особливе почуття – благоговіння перед святинею людської душі. Шлях виховання в собі цієї вищої психічної якості полягає в збагаченні свідомості духовними смислами, в справжньому релігійному покаянні, у відновленні особистого благочестя, у спрямуванні власного життя в добру сторону.

Релігійно зріла особистість, спілкуючись з іншими людьми, ставиться до них в залежності від наявності чи відсутності у неї описаних якостей. Типовий спосіб ставлення до інших людей і відповідно до себе – одна з найважливіших характеристик особистості (Б. Братусь, В. Воєйков, С. Воробйов) [8].

Духовність людини – це вміння вийти за рамки егоїстичного прагнення вижити, захистити себе від негод. Наповнене духовним багатством життя передбачає не тільки включення в образ власного “Я” великої інформації про оточуючий світ, але й про здібність розглядати своє “Я” у контексті світостворення. При цьому людина виступає не в якості пасивної ланки, а в ролі суб'єкта діяльності. Це – особистість, яка намагається зрозуміти своє призначення в цьому світі, яка прагне наповнити своє життя повноцінним змістом та яка активно реалізує свій потенціал в ім'я якихось ідеалів, а не в егоїстичних цілях.

Згідно з цією теорією рівень готовності до духовного розвитку залежить від такої характеристики особистості як гіпотимність: “Гіпотимний варіант особистості необхідний суспільству для духовного вдосконалення, збереження моральних устоїв та культурних цінностей” [8, с. 402]. Основні складові компоненти гіпотимності – це такі особистісні риси як сензитивність, інтровертованість та тривожність.

Духовність – це “...індивідуальна вираженість у системі двох фундаментальних потреб : потреби пізнання і соціальної потреби жити і діяти для інших. Духовність – це синонім і високих почуттів, і естетично розвиненого відчуття краси і прагнення добра” [1]. Духовність є моральною здібністю особистості ототожнювати себе з усім людством.

Духовне зростання пов'язане з прагненням до пізнання, з багатством інтересів, соціальною потребою жити і діяти для інших.

Розвиваючи в собі духовність, психолог бажає не тільки засвоїти необхідне для професії, а й увійти у нові сфери знань, розвивати високі почуття і чесноти [3].

Розглядаючи духовність як особистісну цінність психолога, яка має багатокомпонентну структуру, ми виявили її подібність до структури професійної самосвідомості особистості психолога [7;12]. За даною